

Europa spune adio dobânzilor negative

Un deceniu în care Europa a cunoscut dobânzi negative a luat sfârșit joi, după ce Banca Natională a Elveției a devenit ultima instituție monetară care a readus dobânda de politică monetară în zona pozitivă, transmite Reuters.

Experimentul dobânzilor negative a fost lansat pentru relansarea economiilor după criza financiară din 2007/08 și a răsturnat gândirea convențională de pe piața monetară: băncile au trebuit să plătească comisioane pentru a-și depune lichiditățile la băncile centrale, unii proprietari de locuințe au găsit ipotece care le plăteau lor dobânda și recompensele pentru cei care făceau economii au dispărut.

Acum că acest experiment a fost abandonat, în contextul unei inflații galopante declanșată de pandemie și războiul din Ucraina, există îndoieli cu privire la eficiența sa și în ce circumstanțe ar putea fi utilizat din nou.

"Cred că pragul va fi mai sus în viitor", a spus Claudio Borio, președintele Departamentului economic și monetar de la Banca Reglementelor Internaționale, care acționează ca banca centrală a băncilor centrale.

În foarte puține cazuri o decizie de politică monetară a generat atât de multe critici cum s-a întâmplat la începutul deceniului 2010 când patru bănci centrale din Europa și Banca Japoniei au anunțat dobânzi negative. Directorii de bănci au explodat după ce Banca Centrală Europeană, Banca Națională a Suediei, Banca Națională a Elveției și Banca Națională din Danemarca au decis să introducă dobânzi negative, avertizând că asta subminează întregul model de business în domeniul bancar care prevede posibilitatea de a face profit de pe urma împrumuturilor. Mass media s-a alăturat valului de critici, ziarele elvețiene catalogând decizia drept 'Frankenshock' iar tabloidul german Bild l-a etichetat pe președintele BCE de la acea dată, italianul Mario Draghi, drept "Contele Draghila".

Cu siguranță, cei care se bazau pe veniturile generate de economiile lor, au avut de suferit de pe urma dobânzilor negative, chiar dacă se puteau consola gândindu-se că inflația redusă va proteja economiile inițiale.

Însă cei care se temeau că dobânzile negative vor determina populația să stocheze banii la saltea au fost contrazisi. În Elveția, de exemplu, numărul bancnotelor de 1.000 de franci în circulație a rămas același, ceea ce sugerează că acei clienți ai băncilor nu au retras numerar pentru a-l depozita acasă.

De asemenea, un raport publicat anul trecut de centrul de reflexie Bruegel a arătat că, pe ansamblu, profiturile din sectorul bancar nu au fost afectate în mod semnificativ de dobânzile negative, subliniind că efectele negative au fost contracarate de câștigurile realizate de pe urma investițiilor în active.

"În cele din urmă, au funcționat la fel ca și reducerile normale de dobânda", a declarat Gregory Claeys, unul dintre autorii raportului, care a recunoscut însă că impactul ar fi putut fi mai mare dacă experimentul s-ar fi întins pe o perioadă mai mare de timp.

Unii economiști susțin că dobânzile negative creează un stimulente pervers care în cele din urmă aduce deservicii economiei, de exemplu prin menținerea în viață a așa-numitelor "companii zombi" care ar fi trebuit lăsate să dea faliment sau prin eliminarea stimulentele pentru guverne să continue reformele. "Ceea ce lipsește în Europa este accentul pe reformele structurale. De ce nu s-a întâmplat acest lucru în ultimii 10 ani, de ce nu a fost consolidată creșterea productivității?", se întreaba Anatoli Annenkov, economist la Societate Generale.

În schimb, alții susțin că, cel puțin, experimentul a arătat responsabililor de politică monetară că pot să ducă dobânzile sub pragul zero astfel că asta este o opțiune pentru ei. Chiar dacă, având în vedere mediul inflationist actual, va mai dura ceva timp până când guvernatorii băncilor centrale ar putea avea nevoie, din nou, de dobânzi

negative, este puțin probabil ca le vor exclude. "Vor rămâne pentru totdeauna ceva care este disponibil printre instrumentele lor. Ma îndoiesc ca exista cineva care este dispus sa excluda pentru totdeauna dobânzile negative", spune si Rohan Khanna, analist la UBS.